

Udskriftsdato: 22. februar 2021

KEN nr 9646 af 21/08/2014 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 14-70-00640

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 14-70-00640

Pressenævnets kendelse i sag nr. 14-70-00640

Resumé

TV 2 indhentede ikke fuldmagter

TV 2 får kritik for omtale af institutionen Lyngbo. TV 2 havde ikke indhentet fuldmagter fra en beboer og en tidligere ansat, så institutionen kunne udtale sig.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at den tidligere beboer på Lyngbo, [Beboeren], efter sit ophold på institutionen er blevet anbragt sammen med andre. Spørgsmålet om, hvorvidt han var visiteret i overensstemmelse med sine behov under opholdet på Lyngbo, henhører under forvaltningen og falder uden for Pressenævnets kompetence. Nævnet tager stilling til, hvorvidt god presseskik er tilsidesat, og hvorvidt Lyngbo er berettiget til at få bragt et genmæle i relation til omtalen i TV 2 og på tv2.dk.

God presseskik

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesferringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare. Det følger af punkterne A.1 – A.3.

- Kildekritik og kontrol af oplysninger

En del af TV 2s oplysninger hidrører fra den tidligere medarbejder på Lyngbo, [Medarbejderen]. [Medarbejderen] blev afskediget fra Lyngbo i oktober 2013. Uanset, det blev oplyst i indslaget i TV 2, at der var tale om en afskediget medarbejder, gav forholdet TV 2 anledning til at være kritisk over for hans oplysninger. Det samme gælder, når institutionen Lyngbo ikke kunne udtale sig om de konkrete beboere eller personalemæssige forhold som følge af tavshedspligt.

I artiklen og indslaget den 11. marts 2014 beskyldes Lyngbo for udadtil, herunder over for kommunen at give indtryk af, at beboeren [Beboeren] var mere behandlingskrævende, end hvad beboeren ifølge TV 2s oplysninger var. En opretholdelse af [Beboeren]s plejeniveau indebar blandt andet, at den samme personalebemanding fortsat var nødvendig.

Som eneste konkrete eksempel på den påståede praksis, henvises til et dokument, TV 2 har fået af [Medarbejderen], og som [Medarbejderen] læser op fra i tv-indslaget. Det oplyses, at dokumentet er en statusrapport for [Beboeren]. TV 2 har imidlertid ikke efterfølgende dokumenteret, at dette dokument fra 15. juni 2011 er anvendt som statusrapport eller som dokumentation over for kommunen. Rapporten er ikke underskrevet, men alene påført [Medarbejderen]s navn. Ifølge Lyngbo underskrives statusrapporter af institutionens leder eller souschef. [Medarbejderen] havde som teamleder ifølge Lyngbo ikke kompetence til at underskrive statusrapporter.

TV 2 har ikke fremvist en fuldmagt fra [Medarbejderen] eller [Beboeren], der gav Lyngbo tilladelse til at udtale sig om deres forhold. TV 2 måtte i hvert fald på baggrund af fuldmagten fra [Beboeren] til Københavns Kommune have været klar over, at forholdene var omfattet af tavshedspligt. TV 2 var også af Lyngbo den 11. marts 2014 kl. 15.01 gjort opmærksom på, at de som privatejet institution ikke var omfattet af fuldmagten til kommunen. Det forhold, at fuldmagterne ikke fremskaffes forværres af, at [Medarbejderen]s dokument er anvendt til at underbygge beskyldningerne, der ikke er dokumenteret på anden vis end gennem unavngivne kilders mundtlige udsagn.

Selvom privatejede institutioners forvaltning af offentlige tilskud har klar almen interesse, finder Pressenævnet, at TV 2 burde have sikret, at de fornødne fuldmagter fra [Medarbejderen] og [Beboeren] forelå, så Lyngbo kunne have udtalt sig om de konkrete forhold inden offentliggørelsen.

På baggrund af oplysningernes potentielt skadelige karakter, og da TV 2 heller ikke har anført årsager til, at oplysningerne skulle have en sådan nyhedsværdi, at offentliggørelsen ikke kunne afvente kontakt til navnlig [Beboeren], så den fornødne fuldmagt kunne indhentes, og TV 2s oplysninger kontrolleres ved forelæggelse for Lyngbo, udtaler nævnet kritik af TV 2s oplysninger. Det forhold, at TV 2 løbende forsøgte at lave en interviewaftale med Lyngbo inden offentliggørelsen og allerede den 28. februar 2014 gjorde Lyngbo bekendt med den generelle kritik, ændrer ikke herved.

I indslaget og artiklen af 11. marts 2014 gengives Lyngbos mailsvar: "Lyngbo overdriver ikke beboernes problemer bevidst." Lyngbo havde i mailkorrespondancen med TV 2 besvaret et spørgsmål på to forskellige måder. Nævnet finder ikke grundlag for at kritisere, at TV 2 valgte det ene svar frem for det andet svar. Svarene havde samme mening.

Ifølge parternes oplysninger tog [Beboeren]s moder kontakt til TV 2 for at gøre opmærksom på, at hun ikke var enig i kritikken af Lyngbo. TV 2 undlod at bringe moderens vurdering. Sådan som sagen foreligger oplyst, er det ikke muligt at se, hvor ofte moderen besøgte [Beboeren], og om moderens vurdering derved kunne være relevant. På det foreliggende grundlag finder nævnet derfor ikke grundlag for at fastslå, at redaktøren af TV 2 har overskredet de vide rammer for at redigere mediet ved at udelade moderens vurdering. Det samme gælder en tidligere ansat i [Beboeren]s team, der ifølge Lyngbo var af en anden opfattelse end [Medarbejderen]. Nævnet udtaler ikke kritik.

Ifølge indslaget og artiklen af 11. marts 2014 boede [Beboeren] på en ø. Uanset, at der var tale om en grusgrav (med adgangsvej) – og ikke en ø – finder nævnet ikke, at den upræcise betegnelse, er tilstrækkelig grundlag til at udtale kritik.

- Institutionens ansatte

Pressenævnet bemærker, at personer, der er idømt straf, har en straffeattest med tilførsler (en ikke ren straffeattest). Af en privat straffeattest fremgår tilførsler i op til fem år, afhængig af forseelsens karakter.

TV 2 siger i indslaget og skriver i artiklen af den 12. marts 2014, at en drabsmand og en bankrøver "fik efter afsoning og uden nogen anden uddannelse job" på Lyngbo. Udsagnet må forstås som en oplysning om, at de kort tid efter endt afsoning blev ansat på Lyngbo. Lyngbo har oplyst, at de inden februar 2013 havde ansat én medarbejder, der ikke havde en ren straffeattest. Institutionen har ikke præciseret, om drabsmanden eller bankrøveren var identisk med medarbejderen, der ikke havde en ren straffeattest. Det er heller ikke oplyst, om Lyngbo var bekendt med de tidligere straffedomme.

Sådan som sagen foreligger oplyst, har nævnet ikke mulighed for at vurdere, hvor tæt på afsoningen drabsmanden og bankrøveren blev ansat. Der foreligger ikke oplysninger om, at de inden ansættelsen havde en relevant socialpædagogisk uddannelse, og nævnet finder på denne baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af udsagnet. Det forhold, at i hvert fald den ene medarbejder efter ansættelsen modtog pædagogisk uddannelse, kan ikke føre til et andet resultat.

Pressenævnet finder ikke – ud over ovennævnte forhold – i øvrigt grundlag for at fastslå, at god presseskik er tilsidesat ved tv-indslagene eller artiklerne.

Genmæle

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Under henvisning til det ovenfor anførte under god presseskik finder Pressenævnet, at beskyldningen i artiklen og udsendelsen den 11. marts 2014 om, at Lyngbo i statusrapporter beskrev episoder mere voldsomme, end de var, ikke er dokumenteret som utvivlsomt rigtige. Da de samtidig er egnet til at påføre Lyngbo skade af betydning, er Lyngbo berettiget til et genmæle over for dette forhold. Det forhold, at Lyngbos korte kommentar, at institutionen ”overdriver ikke beboernes problemer bevidst”, er citeret, kan ikke føre til et andet resultat.

De øvrige forhold, som anført i genmæleteksterne af 17. og 18. marts 2014 er derimod enten korrekte eller ikke egnede til at påføre Lyngbo skade af betydning, og institutionen er derfor ikke berettiget til et genmæle over for de udsagn.

I medfør af medieansvarslovens § 49, jf. retningslinjerne i lovens § 39, pålægges den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende:

”Speak:

TV 2 omtalte tilbage i marts forholdene på institutionen Lyngbo som ligger ved Kalundborg. Omtalen har fået kritik af Pressenævnet, som har pålagt os at oplyse følgende:

En tidligere ansat på institutionen Lyngbo oplyste i indslagene, at Lyngbo overfor kommunen gav indtryk af, at en beboer var mere plejekrævende, end han reelt var. Det skulle angiveligt være sket for at kunne beholde ham og dermed indtægten fra kommunen.

Pressenævnet understreger, at påstandene er af en karakter, så de burde have været forelagt Lyngbo til udtalelse. Det har imidlertid ikke været muligt, fordi TV 2 hverken havde indhentet fuldmagter fra beboeren eller den tidligere ansatte. Lyngbo kunne derfor ikke udtale sig om de konkrete forhold på grund af sin tavshedspligt.

Pressenævnet fastslår også, at fordi udtalelserne kom fra en medarbejder, der var blevet fyret, skulle TV 2 have været særligt kritisk overfor hans oplysninger.

I udsendelsen læste den tidligere ansatte op fra et dokument og fortalte, at det var en statusrapport til kommunen. Men det pågældende dokument har efterfølgende vist sig ikke at være underskrevet. Ifølge Lyngbo havde den fyrede medarbejder heller ikke kompetence til at underskrive statusrapporter og sende dem til kommunen.

Lyngbo selv afviser, at beboernes problemer er blevet overdrevet for at forlænge beboeres ophold på institutionen.”

Den ansvarshavende redaktør af tv2.dk pålægges at offentliggøre følgende:

”[Rubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2’s Lyngbo-artikel

[Underrubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2 for ikke at undersøge dokumentationen ordentligt i nogle indslag og artikler vedrørende institutionen Lyngbo.

[Tekst]

TV 2 omtalte tilbage i marts forholdene på institutionen Lyngbo. En tidligere ansat på institutionen Lyngbo oplyste, at Lyngbo overfor kommunen gav indtryk af, at en beboer var mere plejekrævende, end han reelt var. Det skulle angiveligt være sket for at kunne beholde ham og dermed indtægten fra kommunen.

Pressenævnet understreger, at påstandene er af en karakter, så de burde have været forelagt Lyngbo til udtalelse. Det har imidlertid ikke været muligt, fordi TV 2 hverken havde indhentet fuldmagter fra beboeren eller den tidligere ansatte. Lyngbo kunne derfor ikke udtale sig om de konkrete forhold på grund af sin tavshedspligt.

Pressenævnet fastslår også, at fordi udtalelserne kom fra en medarbejder, der var blevet fyret, skulle TV 2 have været særligt kritisk overfor hans oplysninger.

I udsendelsen læste den tidligere ansatte op fra et dokument og fortalte, at det var en statusrapport til kommunen. Men det pågældende dokument har efterfølgende vist sig ikke at være underskrevet. Ifølge Lyngbo havde den fyrede medarbejder heller ikke kompetence til at underskrive statusrapporter og sende dem til kommunen.

Lyngbo selv afviser, at beboernes problemer er blevet overdrevet for at forlænge beboeres ophold på institutionen.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på pressenaevnet.dk”

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt, og der bør oprettes et link til kendelsen fra artiklen, hvis denne fortsat bringes på hjemmesiden.

Institutionen Lyngbo har klaget til Pressenævnet over to artikler og to nyhedsindslag på henholdsvis tv2.dk og på TV 2 den 11. og 12. marts 2014, idet institutionen mener, at god presseskik er tilsidesat. Klagen omfatter endvidere mediets afslag på genmæle.

1 Sagsfremstilling

Den 11. og 12. marts 2014 bragte TV 2 en kritisk omtale af institutionen Lyngbo. Der blev bragt artikler på tv2.dk og indslag i nyhedsudsendelser på tv-kanalen TV 2.

Forløbet forud for offentliggørelse

Forud for offentliggørelserne henvendte TV 2 sig til Lyngbo den 26. februar 2014. Efterfølgende havde parterne en længere e-mailkorrespondance, blandt andet om Lyngbos mulighed for at udtale sig om en konkret beboer og en tidligere ansat. Af korrespondancen fremgår blandt andet følgende:

Lyngbo til TV 2 den 26. februar 2014:

”[...]

Vi har en formodning om, at din historie bl.a. udspringer fra en medarbejder, der sammen med sin ægtefælle blev afskediget i oktober 2013, samt en tidligere beboer, som fraflyttede Lyngbo ved årsskiftet efter at have været i kontakt med de afskedigede.

[...]”

TV 2 til Lyngbo den 27. februar 2014:

”[...]

Jeg kan forstå, at I har henvendt jer til [Beboeren]s mor og bedt hende kontakte mig [...]”

TV 2 til Lyngbo den 28. februar 2014:

”[...]

TV 2s praksis er at vi ikke udleverer de konkrete spørgsmål inden et interview. Men det overordnede emne er hvorvidt beboernes problemer overdrives overfor myndighederne med det formål at forlænge beboernes ophold på Lyngbo.

[...]”

Lyngbo afviste ved e-mail samme dag beskyldningen.

Lyngbo anmodede ved e-mail af 10. marts 2014 blandt andet TV 2 oplyse, hvilken beboer tv-stationen henviste til og fremvise en fuldmagt fra denne beboer, så institutionen kunne udtale sig om de konkrete forhold vedrørende beboeren. TV 2 svarede den 11. marts 2014 kl. 11.37 Lyngbo følgende:

”[...]

Til jeres orientering hedder beboeren [Beboeren]. Og den fuldmagt, I efterspørger, er allerede afleveret til Københavns Kommune, som er ansvarlig for [Beboeren]s ophold hos jer. I er som leverandør til Københavns Kommune omfattet af fuldmagten, der giver tilladelse til at I kan udtale jer om [Beboeren]s forhold og ophold på Lyngbo.

[...]”

TV 2 til Lyngbo 11. marts 2014 kl. 11.57 vedrørende en tidligere ansat, [Medarbejderen]:

”[...] til brug for det indslag om Lyngbo, vi bringer i aften, har jeg brug for jeres formulering vedrørende [Medarbejderen]s firing.

Han oplyser selv, at han blev fyret, fordi han stillede kritiske spørgsmål til den måde stedet blev drevet – men hvad er jeres begrundelse for hans firing?”

Samme dag kl. 12.33 svarede Lyngbo blandt andet følgende:

”Vi kan blankt afvise, at årsagen til hans firing er, at han stillede kritiske spørgsmål.

Vi vil meget gerne besvare dit spørgsmål helt klart ved at eftersende [Medarbejderen]s opsigelsesbrev af 28. oktober 2013. Det kræver dog, at I forinden fremsender skriftligt samtykke fra [Medarbejderen] om, at vi må udlevere dette brev til jer.

Det nemmeste er naturligvis, at I får dette brev fra [Medarbejderen] selv.

Vi gør desuden opmærksom på, at [Medarbejderen] ikke har gjort indsigelser mod de årsager til opsigelse, som fremgår af det omtalte brev.”

Lyngbo gjorde ved e-mail kl. 14.19 TV 2 opmærksom på, at [Medarbejderen] ikke var ”chef”, men ansat som ”teamleder”. Teams af pædagogiske medarbejdere justeres efter antallet af beboere. Fraflytter et

teams beboer fra Lyngbo, medfører det opsigelse. Aflønning af den øvrige ledelse og bestyrelsen er ikke afhængig af beboeres ophold på Lyngbo.

Lyngbo svarede samme dag kl. 15.01 TV 2, at Københavns Kommune havde oplyst følgende vedrørende beboeren:

”Den fuldmagt, vi er i besiddelse af er afgrænset til Københavns Kommune. Fuldmagten nævner ikke Lyngbo – hverken direkte eller indirekte, og da Lyngbo er et privat tilbud og dermed ikke er en del af Københavns Kommune, vurderer vi ikke, at I er omfattet af fuldmagten.”

[Lyngbo til TV 2:]

Som vi tidligere har nævnt, kan vi kun udtale os om beboeres forhold til TV 2, hvis de har givet skriftligt samtykke til, at vi kan viderebringe personfølsomme oplysninger om dem til TV 2. Dette samtykke har du [TV 2s journalist] ikke skaffet til veje.”

TV 2 spurgte ved e-mail af kl. 17.29 til to andre tidligere ansatte. Hertil svarede Lyngbo den 12. marts 2014 kl. 09.29, at institutionen ikke uden fuldmagter fra de pågældende kunne udtale sig om deres ansættelsesmæssige forhold, men oplyste ved e-mail kl. 15.06, at institutionen indtil februar 2013 havde indhentet straffeattester på alle medarbejdere. I ét tilfælde havde institutionen ansat en medarbejder, der fremviste en straffeattest med tilførsler (straffeattest, der ikke var ren). Lyngbo har ikke over for Presse-nævnet oplyst, hvorvidt denne medarbejder er identisk med medarbejdere omtalt af TV 2.

De påklagede forhold

Den 11. marts 2014 kl. 20.16 bragte tv2.dk artiklen ”Pædagogisk leder: Vi løj dyr borger mere syg”. Af artiklen fremgår følgende:

”[...]

I tre år boede [Beboeren] isoleret i et hus på en ø i en grusgrav. Her var han placeret i et såkaldt enkeltmandsprojekt – en institution, hvor han var den eneste beboer omgivet af pædagoger døgnet rundt. Men opholdet og de tre millioner kroner det kostede om året var ifølge den daværende teamleder [Medarbejderen] overflødig.

Institutionen eksisterede kun fordi pædagogerne på stedet overdrev [Beboeren]s problemer overfor Københavns Kommune, siger den tidligere teamleder.

- Der var kun én grund til, at han boede i den grusgrav, og det var profit, siger [Medarbejderen], der indtil oktober måned 2013 stod i spidsen for enkeltmandsprojektet.

- Vi sørgede for at fremstille [Beboeren] på en måde, så vi var sikre på, at kommunen ikke flyttede ham. Vi fik relativt banale episoder til at virke voldsomme ved at fremstille ham som truende og voldsom. Det betød, at [Beboeren] blev boende, og at institutionen kunne beholde sin indtægt og vi kunne beholde vores job, fortæller [Medarbejderen].

Lyngbos ledelse ønsker ikke at deltage i et interview med TV 2 Nyhederne, men i en mail skriver Lyngbos leder, [Lederen], at ”Lyngbo ikke overdriber beboernes problemer bevidst.”

I dag er [Beboeren] flyttet ind på en institution med flere beboere. Men det skete først efter, at han selv nægtede at vende tilbage til sit enkeltmandstilbud.

[...]

I efteråret blev [Medarbejderen] fyret af institutionen Lyngbo. Ifølge [Medarbejderen] skete fyringen, fordi han kritiserede ledelsen og den måde, institutionen blev drevet på. Ifølge Lyngbo blev han opsagt, fordi han havde optrådt uprofessionelt og modtaget løn for timer, hvor han ikke har været på arbejde.

[...] Det er Københavns Kommune, der har betalt for enkeltmandstilbuddet på Lyngbo. Kommunen understreger, at man har gennemført de lovpligtige tilsyn på stedet.

[...]”

Den 11. marts 2014 kl. 22.00 bragte TV 2 nyhedsudsendelsen ”22 Skammelsen”, hvor lignende beskyldninger gentages. I udsendelsen panorerer kameraet på et tidspunkt hen over en skov, vand og et enkelt hus. Det oplyses, at [Beboeren] har boet tre år i ”et hus på en ø i en grusgrav”.

I udsendelsen beskylder [Medarbejderen] Lyngbo for at overdrive [Beboeren]s plejebehov. [Beboeren] beskriver sin dagligdag. Der er ikke andre navngivne kilder i indslaget om [Beboeren]s ophold på Lyngbo.

Af indslaget fremgik bl.a. følgende:

”*Speak*: [Beboeren] [...] var placeret, fordi han er psykisk syg, og det blev vurderet, at han var til fare for sig selv og sine omgivelser, og derfor havde han brug for omfattende pædagogisk støtte.

[...]

Speak: For et par måneder siden – efter jul – nægtede [Beboeren] at komme tilbage til huset i grusgraven. Og nu har Københavns Kommune besluttet, at han slet ikke har brug for sin egen institution. Nu er han flyttet på en ny institution i Jylland sammen med fire andre unge.

[*Beboeren*]: De blev ved med at sige til mig, at: Du er udadreagerende. Du er meget farlig. Du skal skærmes for omverden, fordi du ikke kan begå dig sammen med andre mennesker. Og det kan jeg altså godt.

[...]

Studieværten: [...] Vi taler videre om et øjeblik. Fordi nu skal vi først møde en, der bakker [Beboeren]s kritik op. Og det er ikke hvem som helst. Det er faktisk den tidligere chef for det enkeltmandsprojekt, hvor [Beboeren] boede.

Speak: Gennem tre år var [Medarbejderen] teamleder i det hus i grusgraven, hvor [Beboeren] var eneste beboer. Huset var ét af flere enkeltmandsprojekter drevet af institutionen Lyngbo. Når vi spørger [Medarbejderen], hvad formålet med [Beboeren]s ophold i grusgraven var, lyder svaret sådan her:

[*Medarbejderen*]: Det er profit, ikke noget andet, [Beboeren] kan ikke udvikle sig i det miljø der. Altså, han har brug for at komme ud blandt andre, ikke.

Speak: [Medarbejderen] mener, at institutionen mest af alt var optaget af at beholde den omsætning på tre millioner kroner om året, som [Beboeren] skabte.

[*Medarbejderen*]: Den skjulte dagsorden, kan man sige, fra ledelsens side af har jo hele tiden været, at vi skulle sørge for at beboerne fremstod så dårlige som muligt, så kommunen ikke flyttede dem.

Speak: Et eksempel kunne lyde sådan her: En diskussion, som ifølge [Medarbejderen] handler om, hvem der har drukket den sidste mælk, og som ender med, at [Beboeren] smækker med døren, fører til denne konklusion i statusrapporten:

[*Medarbejderen*] (*læser op fra et stykke papir*): ”[Beboeren] er meget impulsstyret og handler tit uden tanke for konsekvenser, hvilket fører til store konflikter og aggressiv adfærd.” Altså, man kan gøre ham så besværlig, så kommunen vælger at sige, vi er nødt til at anbringe ham et sted, hvor der kun er én til at tage sig af ham, fordi han har så mange behov ik’. Og det er ikke rigtigt.

Speak: Sidste efterår blev [Medarbejderen] fyret af ledelsen i Lyngbo. Ifølge ham fordi han blev ved med at stille spørgsmål ved den måde, stedet blev drevet på. Ifølge Lyngbo på grund af snyd med arbejdstidsregnskabet og uprofessionel adfærd. Men da [Medarbejderen] blev fyret ville [Beboeren] ikke vende tilbage til huset i grusgraven. Han blev i stedet hos sin far, der gennem længere tid har undret sig over, hvorfor hans søn skulle blive ved med at bo alene i huset i grusgraven.

[...]

[*Medarbejderen*]: Al magten ligger jo i institutionen. Alle mulige mennesker kan vi jo faktisk - ude fra huset af - blive ved med at fastholde i den tro, at [Beboeren] er så slem. Psykiateren for eksempel. Han

kan jo kun udtale sig på baggrund af det, vi fortæller ham. Han ser [Beboeren] måske ti minutter én gang om måneden.

Journalist: Hvad får man ud af at gøre det?

[*Medarbejderen*]: Penge, sikret sin arbejdsplads.

[...]

Speak: [...] og flere af de tidligere medarbejder fra institutionen bekræfter overfor TV 2-Nyhederne forklaringen om, at stedet af økonomiske grunde overdriver beboernes problemer.

[*Medarbejderen*]: Det er det her med, at hele tiden at rykke beboerne en lille smule i forhold til kommunen, så de kan se, at man også arbejder med dem, men at de bliver ved med at være så slemme, så de ikke kan være andre steder.

Studieværten: Vi har siden 26. februar faktisk forsøgt at få et interview med institutionen Lyngbo. Det var, som man kan se, forgæves. Vores reporter har sendt en række mails og har bl.a. fået dette svar: ”Lyngbo overdriver ikke beboernes problemer bevidst”.

[...]

Den 12. marts 2014 kl. 22.00 bragte TV 2 Nyhederne blandt andet følgende indslag:

”*Studieværten:* [...] Der er intet krav om, at personalet i de private institutioner skal have en relevant uddannelse, og de skal heller ikke fremlægge en straffeattest. Det skal man på offentlige bosteder, og det skal man i børneinstitutioner. Men som vi skal se nu, kan samfundets svageste borgere efter de nuværende regler blive overladt til folk med en hård kriminel fortid.

Speak: Billederne her de stammer fra en drabssag i rockermiljøet. En mand blev i 1999 idømt 14 års fængsel for det, politiet kalder en likvidering, foretaget her i Grevinge. Og her er billeder fra Ålsgårde i 2002, hvor en familiefar blev dræbt under et bankrøveri. Året efter bliver en mand dømt for dette røveri og to andre. Både drabsmanden og den tredobbelte bankrøver fik efter afsoning og uden nogen anden uddannelse job her i et enkeltmandsprojekt på institutionen Lyngbo, hvor de skulle tage sig af en psykisk syg borger.

[Kameraet panorerer over et gods.]

[...]

Speak: [...] Men i stedet for uddannede pædagoger har Lyngbo altså haft ansat en dømt morder og en bankrøver.

[...]

Speak: I dag findes der ingen regler for, hvem der kan arbejde på et privat enkeltmandsprojekt, som det Lyngbo udbyder. Og det skal ændres, mener socialpædagogerne.

[...]

Studieværten: Institutionen Lyngbo ønsker ikke at oplyse, om de var klar over, at deres nu tidligere ansatte var kriminelle. De arbejder der altså ikke længere, men institutionen henviser til, at der i dag ikke er noget lovkrav om at fremlægge straffeattester.”

Den 12. marts 2014 kl. 22.01 omtalte tv2.dk også Lyngbos personale i artiklen ”*Psykisk syg overladt til morder og bankrøver*”.

Efter offentliggørelsen af artiklen og tv-indslaget blev TV 2 klar over, at de havde forvekslet to bankrøvier med hinanden. Lyngbo har således ikke haft den bankrøver, der ved et røveri dræbte en tilfældig forbipasserende, ansat. Lyngbo havde en anden bankrøver ansat. Da TV 2 blev klar over fejlen, blev artiklen ændret samme dag kl. 22.29. Lyngbo har efterfølgende ved e-mail af 23. april 2014 frafaldet kravet om en berigtigelse af dette forhold af hensyn til den tidligere ansatte medarbejder, der ikke ønsker yderligere omtale.

Lyngbo anmodede ved e-mail af 17. marts 2014 TV 2 om at berigtige følgende i artiklen og nyhedsindslaget af 11. marts 2014:

”TV 2 Nyhederne bragte den 11. marts et indslag om botilbuddet Lyngbo, hvoraf det fremgik, at en beboer nægtede at vende tilbage til sin bolig hos Lyngbo, efter en teamleder var blevet fyret. Dette er ikke korrekt. Teamlederen havde sin sidste arbejdsdag på Lyngbo to måneder inden beboeren valgte at flytte.

Desuden blev det oplyst, at beboeren på tidspunktet for sin flytning var anbragt i et ”enkeltmandsprojekt”. Dette er ikke korrekt. Det omtalte ”enkeltmandsprojekt” blev ændret til konkret botilbud jf. serviceovens § 107 fire måneder inden flytningen.

Desuden fremgik det af indslaget, at der blev læst op af en statusrapport. Dette er ikke korrekt, idet den oplæste tekst ikke forefindes i nogen statusrapporter.

Desuden fremgik det af indslaget, at Lyngbo løj beboere dårligere end de var af økonomiske årsager. Dette er ikke dokumenteret som utvivlsomt korrekt.”

Lyngbo anmodede den 18. marts 2014 TV 2 om at berigtige følgende i relation til indslaget og artiklen af 12. marts 2014:

”TV 2 bragte den 12. marts et nyhedsindslag og en artikel [...].

Af nyhedsindslaget og artiklen fremgår det, at Lyngbo har ansat henholdsvis en mand dømt for drab og en mand dømt for bankrøveri efter afsoning og uden nogen anden uddannelse. Lyngbo oplyser, at institutionen ikke har ansat nogen personer umiddelbart efter afsoning, og at der kun ansættes personer med relevant erfaring og/eller uddannelse samt at alle ansatte løbende gennemgår uddannelse.

Af nyhedsindslaget fremgår det, at Lyngbo har haft ansat kriminelle i stedet for uddannede pædagoger. Dette er ikke korrekt. Der er desuden intet krav om at alle ansatte skal være pædagoguddannede. Lyngbo oplyser desuden, at pædagoguddannede ikke fravælges til fordel for andre ansøgere.

Af nyhedsindslaget fremgår det endvidere, at Lyngbo udbyder enkeltmandsprojekter. Dette er ikke korrekt. Lyngbo har siden 1. september [2013] ikke haft nogen enkeltmandsprojekter og udbyder ikke disse.”

TV 2 afviste at berigtige andre forholdene, hvorefter Lyngbo ved e-mail af 10. april 2014 klagede til Pressenævnet.

Yderligere oplysninger

Ifølge København Kommunes Socialforvaltnings udskrift af 6. april 2013 (vedrørende en voksenudredning fra 6. marts 2013) fremgår blandt andet følgende vedrørende [Beboeren]:

”[side 5]

Oplysninger fra andre (Fra læge, pårørende, tilbud)

Ifølge status af 22.1.2013 fra Lyngbo fremgår det, at [Beboeren] siden 1.9.2010 har boet i et nyt hus med omkringliggende skove og søer, hvor han kan blive skærmet fra alle udefrakommende stimuli, så som lastbiler, naboer der generer ham ved at tale højt.

[...]

Han [Beboeren] har økonomisk værge og fået frataget den retslige handleevne.

Sagsbehandlerens bemærkninger (observationer, analyse)

Boligen ligger på en ø i en gammel grusgrav, hvor adgangen kun kan ske ved en grusvej/dæmning.

[...]

[side 6]

Han ser sin mor 1-2 gange om [her mangler et ord som eksempelvis ugentligt, månedligt eller årligt i kommunens dokument], men ønsker her at personale skal være med.”

Af Københavns Kommunes e-mail af 20. marts 2014 kl. 15.34 til TV 2 fremgår blandt andet følgende:

”[...]

[TV 2s journalist] har bedt pågældende [Beboeren] om at skrive til Københavns Kommune og give TV 2 fuldmagt til at se dokumenter i hans sag. Det er der for så vidt intet til hinder for, men vi har dags dato modtaget melding fra [Beboeren], om at han føler sig presset af TV 2, og ikke ønsker at det sker.

[Beboeren] oplyser at vi ikke skal give TV 2 aktindsigt, og at han er blevet presset til at skrive mailen.

Sagsbehandleren spørger [Beboeren] om han kan fortælle hvem der har presset ham, og [Beboeren] oplyser at han ”..er blevet presset til det af [journalisten] fra TV 2. Han hedder evt. [navn slettet af Presse-nævnet] til efternavn.”

Dette sætter sagen i et andet perspektiv, og Københavns Kommune må naturligvis afvise tidligere indsendte fuldmagter, da der er tegn på at de er afgivet under pres eller oplevet tvang.

Der er et stort hensyn at tage til borgeren i den konkrete sag. [Beboeren] er psykisk syg, og han er let at påvirke og manipulere med.

[...]

[Beboeren] er myndig, og afgør derfor sagen selv. [...]

[Beboeren] sendte samme dag kl. 19.34 en mail til journalisten og trak sit samtykke tilbage.

Den 23. marts 2014 sendte [Beboeren] følgende e-mail til journalisten:

”hej [TV 2s journalist] jeg har sendt en aktindsigt til kbh kommune fra 2007 til 2014 kh [Beboeren] så alt mellem lyngbo og kbh kommune får i ;-)”

2 Parternes synspunkter

2.1 Lyngbos synspunkter

Lyngbo har anført, at TV 2 i sin adfærd over for institutionen ikke blot har undladt at efterprøve udsagn til brug for sin nyhedsdækning, men også har forholdt seerne og læserne vigtige fakta, herunder ved at lade som om, at dele af parternes dialog ikke eksisterer.

Kildekritik

TV 2 lader seerne og læserne forstå, at en række af TV 2s oplysninger er dokumenteret på udsagn fra ”flere tidligere medarbejdere”. Imidlertid er der tale om et begrænset antal kilder med nære familierelationer og åbenlyse skadevoldende hensigter. TV 2 har tilmed undladt at informere seerne om, at der var andre af hinanden uafhængige kilder med førstehåndskendskab til de omtalte forhold, som var uenige i de oplysninger, TV 2 videreformidlede.

Størstedelen af TV 2s dokumentation af de påståede forhold på Lyngbo består i udsagn fra den tidligere teamleder [Medarbejderen], som blev afskediget i oktober 2013 som følge af uhensigtsmæssig varetagelse af sit job. Den anden tidligere medarbejder er [Medarbejderen]s ægtefælle, som ligeledes blev afskediget af samme årsag.

Den tredje tidligere medarbejder er ifølge Lyngbos oplysninger en person med nære familiemæssige relationer til det afskedigede ægtepar.

[Medarbejderen] har ifølge Lyngbo modtaget et større pengebeløb fra [Beboeren]s far for at tage sig af [Beboeren] efter beboeren fraflyttede Lyngbo. Disse klare økonomiske interesser har TV 2 også undladt at informere seerne om. Det står således klart, at familien [Medarbejderens efternavn] har haft et personligt motiv til at skade Lyngbo, hvilket TV 2 har været bevidst om.

En tidligere medarbejder, der ligesom [Medarbejderen] og hans ægtefælle var ansat i teamet omkring [Beboeren], har afleveret en underskrevet erklæring til Lyngbo, hvori den tidligere medarbejder ifølge Lyngbo bl.a. skriver (Pressenævnet har ikke en kopi af erklæringen):

”TV 2 har givet udtryk for, at Lyngbo overfor Københavns Kommune har givet indtryk af, at en nu fraflyttet beboer havde det dårligere, end vedkommende i virkeligheden havde. Jeg kan som ansat i teamet

omkring denne beboer afvise at have medvirket til dette. Ligeledes kan jeg afvise at have set beskrivelser af denne beboer i statusrapporter mv., som ikke stemmer overens med mine.”

Den 6. marts 2014 fik TV 2 besked om den tidligere medarbejders erklæring, men undlod at fortælle seerne om erklæringen.

Lyngbo tilbød tillige TV 2 at fremsende [Medarbejderen]s afskedigelsesbrev, som har væsentlig betydning i forhold til afvejningen af [Medarbejderen] udsagn. Det krævede en fuldmagt fra [Medarbejderen]. En sådan fuldmagt blev imidlertid aldrig fremsendt fra TV 2, hvorfor kopi af afskedigelsen ikke kunne vises.

[Beboeren]s mor har flere gange kontaktet TV 2 for at give udtryk for en anden, positiv holdning i forhold til Lyngbo end den, som TV 2 gav udtryk for i indslaget. TV 2 valgte helt at se bort fra moderens holdning og begrundede dette med, at der har været væsentligt mere kontakt mellem [Beboeren] og hans far, end [Beboeren] har haft til sin mor. Ifølge Lyngbo har forældrenes kontakt været jævnbyrdig.

Videregivelse af andres udsagn

Lyngbo har anført, at følgende udsagn er forkerte og skadevoldende:

1: At Lyngbo overfor kommunen lyver beboere dårligere, end de er.

2: At Lyngbo lyver i sine statusrapporter

2: At [Beboeren] boede isoleret på en ø

Ad 1. Lyngbo har flere gange svaret på spørgsmålet om hvorvidt beboernes problemer overdrives overfor myndighederne med det formål at forlænge beboernes ophold på Lyngbo.

Den 28. februar 2014 svarede Lyngbo:

”Du skriver, at din historie overordnet handler om, hvorvidt beboernes problemer overdrives for at forlænge deres ophold. Det kan jeg med det samme svare klart nej til.”

Den 10. marts 2014 svarede Lyngbo:

”[...] Vores svar på dette spørgsmål er stadig, at Lyngbo ikke overdriver beboernes problemer bevidst.”

TV 2 valgte at citere det svar, som sprogligt set fremstod svagest.

Ad 2. Den ”statusrapport”, som [Medarbejderen] læser op fra i indslaget, eksisterer ikke. Der er givetvis tale om personlige notater fra [Medarbejderen], som enten han eller TV 2 uretmæssigt lader fremstå som en statusrapport.

Statusrapporter fra Lyngbo fremsendes til kommunen med underskrift fra en leder, enten institutionens leder eller souschefen på Lyngbo. TV 2 burde have undret sig over, at denne ”statusrapport” ikke er at finde blandt de dokumenter, der indgår i det omfattende materiale, TV 2 har fået aktindsigt i hos Københavns Kommune. [Medarbejderen]s dokument ligner heller ikke de dokumenter, kommunen var i besiddelse af. Lyngbo har til sammenligning fremsendt en kopi til Pressenævnet af en skabelon til statusrapporter, hvoraf Lyngbos logo og kontaktoplysninger blandt andet fremgår.

Lyngbos svar til TV 2 angående procedurer omkring rettelser af stavfejl mv. har ikke nogen relevans i forhold til dette klagepunkt.

Ad 3. Der var tale om en vildledning af seerne, da TV 2 i indslaget fortalte, at [Beboeren] boede på en ø. Der var vand omkring huset, men der var ikke tale om en ø.

Billeddækningen 11. marts 2014

Der var også tale om vildledning af seerne, da TV 2 i tv-indslaget bragte luftfotos af alle ejendommene tilhørende et stort gods. TV 2 var klar over, at Lyngbo kun havde et lejemål i den ene ende af én af de tre længer på godset.

Institutionens ansatte

TV 2 fortæller i indslaget og tv2-artiklen af 12. marts 2014, at Lyngbo har haft en drabsmand og en bankrøver ansat og problematiserer samtidig ansættelsen af tidligere straffede. Den dømte drabsmand er i dag uddannet indenfor området og i arbejde. TV 2 undlod den oplysning i sin dækning.

Det er Lyngbos opfattelse, at når TV 2 i indslaget siger, at ansættelsen skete efter endt afsoning, så forstås det som ”umiddelbart efter endt afsoning”, hvilket ikke var tilfældet. Det er derfor både faktisk forkert og vildledende for seerne, når TV 2 udtrykker sig på denne måde.

TV 2 fortalte endvidere i indslaget, at de to ansatte blev ansat ”uden anden uddannelse”, hvilket også er forkert. De havde begge faglige uddannelser, som blev skønnet relevante for ansættelsen. Desuden har de begge modtaget pædagogisk uddannelse i forbindelse med deres ansættelse på Lyngbo. Oplysninger som TV 2 undlod at tage med i sin dækning.

Forelæggelse

Lyngbo havde gjort det klart for TV 2, at institutionen gerne ville udtale sig om [Beboeren]s forhold, såfremt TV 2 kunne fremsende en fuldmagt fra [Beboeren], der tillod Lyngbo at udtale sig. Det gjorde TV 2 aldrig.

Ifølge Lyngbo havde TV 2s journalist en negativ holdning til institutionen. Lyngbo har i den forbindelse generelt henvist til korrespondancen mellem TV 2 og Lyngbo. Tanken om, at journalisten ikke ville optræde upartisk og holdningsneutral under et kamerainterview, gjorde Lyngbo nervøse, og interviewet blev aflyst.

Lyngbo er underlagt retningslinjer, der kræver en vis sagsbehandlingstid i forhold til besvarelse af spørgsmål. Lyngbo appellerede til TV 2s forståelse herfor, uden TV 2 dog viste forståelse.

2.2 TV 2s synspunkter

Kildekritik

TV 2 har i forbindelse med udarbejdelsen af indslaget og artiklen været i kontakt med adskillige kilder deriblandt [Beboeren], som indslaget omhandler. TV 2 har afholdt et interview med [Beboeren], hvor han fortalte om sine oplevelser i forbindelse med sit ophold i huset i grusgraven. Det er dette interview der bliver bragt uddrag af i indslaget og artiklen.

TV 2 havde hverken under møderne, interviewet eller den løbende korrespondance grund til at tro, at [Beboeren] følte sig presset. Da [Beboeren] trak sin fuldmagt tilbage (og sidenhen alligevel gav fuldmagt til TV 2), valgte TV 2 at afstå fra at kontakte ham mere eller anvende aktindsigten.

[Medarbejderen] var en af TV 2s hovedkilder og medvirkede i indslaget/artiklen, hvor han åbenlyst kritiserede Lyngbo. [Medarbejderen] blev afskediget i oktober 2013. Både [Medarbejderen]s og Lyngbos forklaring på afskedigelsen blev gengivet i indslaget og i artiklen.

Ifølge Lyngbo har [Medarbejderen] modtaget penge fra [Beboeren]s far for at have [Beboeren] boende i perioden julen 2013 til 24. februar 2014. TV 2 er ikke bekendt hermed. På det tidspunkt interviewet med [Medarbejderen] fandt sted, modtog [Medarbejderen] ingen betaling. Der var på daværende tidspunkt truffet afgørelse om, at [Beboeren] skulle flytte ind på en institution i Nordjylland. Flytningen fandt sted dagen efter interviewet, længe inden indslaget blev bragt.

TV 2 har udover [Beboeren] og [Medarbejderen] haft kontakt til flere andre kilder, der alle er tidligere medarbejdere i Lyngbo. Kilderne er lovet anonymitet. Nogle af kilderne arbejdede i [Beboeren]s hus, andre arbejdede i andre enkeltmandsprojekter. Kilderne bekræftede overfor TV 2, at de ansatte i deres teams samt Lyngbo overdrev beboernes problemer med henblik på at beholde beboerne i institutionen og fastholde en omsætning til Lyngbo og arbejde til de ansatte. De anonyme kilder er uafhængige af hinanden og alle på nær én uafhængige af TV 2s øvrige kilder i sagen. Den familierelation til [Medarbejderen], som Lyngbo påpeger i klagen, er TV 2 ikke bekendt med.

TV 2 har udvist tilstrækkelig kildekritik. Flere af hinanden uafhængige kilder bekræfter de kritikpunkter, der rettes mod Lyngbo, og Lyngbo har været forelagt skadelige oplysninger.

Det forhold, at flere af kilderne i den konkrete sag er tidligere medarbejdere, fører ikke i sig selv til, at god presseskik er tilsidesat. Det følger eksempelvis af Pressenævnets kendelse af 21. juni 2011 i sag nr. 11-70-00075, et selskab mod TV 2.

Redaktionen blev på opfordring af Lyngbo kontaktet af [Beboeren]s mor. Ifølge [Beboeren] har moderen aldrig besøgt ham i huset.

Lyngbo har videre henvist til en skriftlig erklæring fra en tidligere medarbejder. TV 2 er ikke blevet præsenteret for en erklæring, men er blevet oplyst af Lyngbo, at en af deres ansatte ville være villig til at komme med en skriftlig erklæring. Da erklæringen ville være indhentet af Lyngbo, vurderede TV 2, at den pågældende ansatte ikke var en uafhængig kilde og undlod derfor at omtale den i indslaget og artiklen.

Videregivelse af andres udsagn

Til de tre påklagede udsagn har TV 2 anført følgende:

Ad 1: ”At Lyngbo overfor kommunen lyver beboere dårligere, end de er.”

TV 2 har ikke selv udtalt, at Lyngbo overfor kommunen lyver beboere dårligere, end de er. TV 2 har videregivet [Medarbejderen]s udsagn herom. Udsagnet blev efterprøvet ved bekræftelse fra flere uafhængige kilder og forelagt for Lyngbo, og Lyngbos svar blev gengivet.

Ad 2: ”Lyngbo lyver i sine statusrapporter.”

TV 2 har ikke udtalt, at Lyngbo lyver i sine statusrapporter. Under interviewet med [Medarbejderen] modtog TV 2 et dokument med overskriften ”Statusrapport”, dateret 15. juni 2011 (Ifølge TV 2 har tv-stationen ikke fået aktindsigt i statusrapporter sendt til Københavns Kommune).

Af [Medarbejderen]s dokument fremgår, at der er tale om en vurdering af [Beboeren] for 1. halvår 2011. Dokumentet er ikke underskrevet. Sidst i dokumentet er anført:

”Team [Beboeren].

[Medarbejderen].”

[Medarbejderen] læste op fra dokumentet i indslaget. Da Lyngbo den 10. marts 2014 i en e-mail over for TV 2 har oplyst, at man alene retter stavfejl og lignende i statusrapporter, har TV 2 ikke haft anledning til at tro, at indholdet af dokumentet blot var et udtryk for [Medarbejderen]s egne noter. Af e-mailen af 10. marts 2014 fremgår blandt andet følgende:

”[...]

4. De tidligere medarbejdere fortæller, at ledelsen på Lyngbo skal godkende og i mange tilfælde redigerer i de oplysninger, der gives til kommuner og tilsyn. Hvad er formålet med denne redigering?

SVAR FRA LYNGBO TIL TV 2:

Når/hvis der foretages redigering af skriftligt materiale, angår det udelukkende retning af stavfejl, kommafejl og andre sproglige fejl.

[...]”

Ad 3: ”At [Beboeren] boede isoleret på en ø.”

Huset, hvor [Beboeren] boede, ligger i en grusgrav omgivet af vand. Der er en adgangsvej til huset via en dæmning. Vandstanden i grusgraven varierer, og nogle gange er vejen svært fremkommelig. Også Københavns Kommune kalder i sin udredning af [Beboeren] stedet for en ø. Der er således fuldt belæg for at omtale stedet som ”isoleret” og en ”ø”.

Billeddækningen 11. marts 2014

Det er almindelig praksis og ikke i strid med god presseskik at bringe billeder af hele godset uden specifikt at orientere seerne om, at Lyngbo ikke har til huse på hele godset.

Institutionens ansatte

Den person, Lyngbo ansatte, begik ikke det røveri, hvor en tilfældig forbipasserende blev dræbt, men den person, Lyngbo ansatte, var dømt for tre andre røverier. TV 2 rettede den 12. marts 2014 kl. 22.29 fejlen i artiklen på tv2.dk.

I forhold til Lyngbos klage over, at TV 2 undlod faktum i forbindelse med omtale af ”bankrøveren” og drabsmanden, er det korrekt, når TV 2 i indslaget oplyser, at en person dømt for manddrab og en anden person dømt for tre røverier har været ansat i institutionen Lyngbo. TV 2 er ikke bekendt med, hvor lang tid der forløb fra de pågældendes løsladelser til deres ansættelse i Lyngbo, og TV 2 oplyste derfor i indslaget alene ”efter afsoning”.

Ingen af de to tidligere dømte havde relevant pædagogisk uddannelse, og det er derfor TV 2s opfattelse, at der var belæg for at anføre, at ansættelsen skete ”uden nogen anden uddannelse”.

TV 2 har ikke haft mulighed for at fremskaffe oplysninger om hvorvidt de pågældende fremviste rene straffeattester ved ansættelsen, og det har derfor ikke været muligt at oplyse dette i indslaget. Lyngbos svar i forhold til dette spørgsmål blev loyalt gengivet i indslaget/artiklen.

Forelæggelse

Siden den 26. februar 2014 prøvede TV 2 at få Lyngbos kommentar til sagen. Først den 10. marts 2014 om eftermiddagen bad Lyngbo om en skriftlig tilladelse fra [Beboeren] til at udtale sig, altså godt et døgn inden indslaget skulle bringes. Det var ikke muligt for TV 2 på den korte tid at tilvejebringe en fuldmagt fra [Beboeren]. Han var bortrejst til udlandet, hvilket Lyngbo var bekendt med.

TV 2 har afvist, at journalisten var forudindtaget. TV 2s dækning har været afbalanceret.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget: Martin Lavesen, Inger Bach, Ulrik Holmstrup og Karsten Kolding.

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at den tidligere beboer på Lyngbo, [Beboeren], efter sit ophold på institutionen er blevet anbragt sammen med andre. Spørgsmålet om, hvorvidt han var visiteret i overensstemmelse med sine behov under opholdet på Lyngbo, henhører under forvaltningen og falder uden for Pressenævnets kompetence. Nævnet tager stilling til, hvorvidt god presseskik er tilsidesat, og hvorvidt Lyngbo er berettiget til at få bragt et genmæle i relation til omtalen i TV 2 og på tv2.dk.

God presseskik

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er massemediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare. Det følger af punkterne A.1 – A.3.

- Kildekritik og kontrol af oplysninger

En del af TV 2s oplysninger hidrører fra den tidligere medarbejder på Lyngbo, [Medarbejderen]. [Medarbejderen] blev afskediget fra Lyngbo i oktober 2013. Uanset, det blev oplyst i indslaget i TV 2, at der var tale om en afskediget medarbejder, gav forholdet TV 2 anledning til at være kritisk over for hans oplysninger. Det samme gælder, når institutionen Lyngbo ikke kunne udtale sig om de konkrete beboere eller personalemæssige forhold som følge af tavshedspligt.

I artiklen og indslaget den 11. marts 2014 beskyldes Lyngbo for udadtil, herunder over for kommunen at give indtryk af, at beboeren [Beboeren] var mere behandlingskrævende, end hvad beboeren ifølge TV 2s oplysninger var. En opretholdelse af [Beboeren]s plejeniveau indebar blandt andet, at den samme personalebemanning fortsat var nødvendig.

Som eneste konkrete eksempel på den påståede praksis, henvises til et dokument, TV 2 har fået af [Medarbejderen], og som [Medarbejderen] læser op fra i tv-indslaget. Det oplyses, at dokumentet er en statusrapport for [Beboeren]. TV 2 har imidlertid ikke efterfølgende dokumenteret, at dette dokument fra 15. juni 2011 er anvendt som statusrapport eller som dokumentation over for kommunen. Rapporten er ikke underskrevet, men alene påført [Medarbejderen]s navn. Ifølge Lyngbo underskrives statusrapporter af institutionens leder eller souschef. [Medarbejderen] havde som teamleder ifølge Lyngbo ikke kompetence til at underskrive statusrapporter.

TV 2 har ikke fremvist en fuldmagt fra [Medarbejderen] eller [Beboeren], der gav Lyngbo tilladelse til at udtale sig om deres forhold. TV 2 måtte i hvert fald på baggrund af fuldmagten fra [Beboeren] til Københavns Kommune have været klar over, at forholdene var omfattet af tavshedspligt. TV 2 var også af Lyngbo den 11. marts 2014 kl. 15.01 gjort opmærksom på, at de som privatejet institution ikke var omfattet af fuldmagten til kommunen. Det forhold, at fuldmagterne ikke fremskaffes forværres af, at [Medarbejderen]s dokument er anvendt til at underbygge beskyldningerne, der ikke er dokumenteret på anden vis end gennem unavngivne kilders mundtlige udsagn.

Selvom privatejede institutioners forvaltning af offentlige tilskud har klar almen interesse, finder Pressenævnet, at TV 2 burde have sikret, at de fornødne fuldmagter fra [Medarbejderen] og [Beboeren] forelå, så Lyngbo kunne have udtalt sig om de konkrete forhold inden offentliggørelsen.

På baggrund af oplysningernes potentielt skadelige karakter, og da TV 2 heller ikke har anført årsager til, at oplysningerne skulle have en sådan nyhedsværdi, at offentliggørelsen ikke kunne afvente kontakt til navnlig [Beboeren], så den fornødne fuldmagt kunne indhentes, og TV 2s oplysninger kontrolleres ved forelæggelse for Lyngbo, udtaler nævnet kritik af TV 2s forelæggelse. Det forhold, at TV 2 løbende forsøgte at lave en interviewaftale med Lyngbo inden offentliggørelsen og allerede den 28. februar 2014 gjorde Lyngbo bekendt med den generelle kritik, ændrer ikke herved.

I indslaget og artiklen af 11. marts 2014 gengives Lyngbos mailsvar: ”Lyngbo overdriver ikke beboernes problemer bevidst.” Lyngbo havde i mailkorrespondancen med TV 2 besvaret et spørgsmål på to forskellige måder. Nævnet finder ikke grundlag for at kritisere, at TV 2 valgte det ene svar frem for det andet svar. Svarene havde samme mening.

Ifølge parternes oplysninger tog [Beboeren]s moder kontakt til TV 2 for at gøre opmærksom på, at hun ikke var enig i kritikken af Lyngbo. TV 2 undlod at bringe moderens vurdering. Sådan som sagen foreligger oplyst, er det ikke muligt at se, hvor ofte moderen besøgte [Beboeren], og om moderens vurdering derved kunne være relevant. På det foreliggende grundlag finder nævnet derfor ikke grundlag for at fastslå, at redaktøren af TV 2 har overskredet de vide rammer for at redigere mediet ved at udelade moderens vurdering. Det samme gælder en tidligere ansat i [Beboeren]s team, der ifølge Lyngbo var af en anden opfattelse end [Medarbejderen]. Nævnet udtaler ikke kritik.

Ifølge indslaget og artiklen af 11. marts 2014 boede [Beboeren] på en ø. Uanset, at der var tale om en grusgrav (med adgangsvej) – og ikke en ø – finder nævnet ikke, at den upræcise betegnelse, er tilstrækkelig grundlag til at udtale kritik.

- Institutionens ansatte

Pressenævnet bemærker, at personer, der er idømt straf, har en straffeattest med tilførsler (en ikke ren straffeattest). Af en privat straffeattest fremgår tilførsler i op til fem år, afhængig af forseelsens karakter.

TV 2 siger i indslaget og skriver i artiklen af den 12. marts 2014, at en drabsmand og en bankrøver ”fik efter afsoning og uden nogen anden uddannelse job” på Lyngbo. Udsagnet må forstås som en oplysning

om, at de kort tid efter endt afsoning blev ansat på Lyngbo. Lyngbo har oplyst, at de inden februar 2013 havde ansat én medarbejder, der ikke havde en ren straffeattest. Institutionen har ikke præciseret, om drabsmanden eller bankrøveren var identisk med medarbejderen, der ikke havde en ren straffeattest. Det er heller ikke oplyst, om Lyngbo var bekendt med de tidligere straffedomme.

Sådan som sagen foreligger oplyst, har nævnet ikke mulighed for at vurdere, hvor tæt på afsoningen drabsmanden og bankrøveren blev ansat. Der foreligger ikke oplysninger om, at de inden ansættelsen havde en relevant socialpædagogisk uddannelse, og nævnet finder på denne baggrund ikke tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik af udsagnet. Det forhold, at i hvert fald den ene medarbejder efter ansættelsen modtog pædagogisk uddannelse, kan ikke føre til et andet resultat.

Pressenævnet finder ikke – ud over ovennævnte forhold – i øvrigt grundlag for at fastslå, at god presseskik er tilsidesat ved tv-indslagene eller artiklerne.

Genmæle

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Under henvisning til det ovenfor anførte under god presseskik finder Pressenævnet, at beskyldningen i artiklen og udsendelsen den 11. marts 2014 om, at Lyngbo i statusrapporter beskrev episoder mere voldsomme, end de var, ikke er dokumenteret som utvivlsomt rigtige. Da de samtidig er egnet til at påføre Lyngbo skade af betydning, er Lyngbo berettiget til et genmæle over for dette forhold. Det forhold, at Lyngbos korte kommentar, at institutionen ”overdriver ikke beboernes problemer bevidst”, er citeret, kan ikke føre til et andet resultat.

De øvrige forhold, som anført i genmæleteksterne af 17. og 18. marts 2014 er derimod enten korrekte eller ikke egnede til at påføre Lyngbo skade af betydning, og institutionen er derfor ikke berettiget til et genmæle over for de udsagn.

I medfør af medieansvarslovens § 49, jf. retningslinjerne i lovens § 39, pålægges den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre følgende:

”Speak:

TV 2 omtalte tilbage i marts forholdene på institutionen Lyngbo som ligger ved Kalundborg. Omtalen har fået kritik af Pressenævnet, som har pålagt os at oplyse følgende:

En tidligere ansat på institutionen Lyngbo oplyste i indslagene, at Lyngbo overfor kommunen gav indtryk af, at en beboer var mere plejekrævende, end han reelt var. Det skulle angiveligt være sket for at kunne beholde ham og dermed indtægten fra kommunen.

Pressenævnet understreger, at påstandene er af en karakter, så de burde have været forelagt Lyngbo til udtalelse. Det har imidlertid ikke været muligt, fordi TV 2 hverken havde indhentet fuldmagter fra beboeren eller den tidligere ansatte. Lyngbo kunne derfor ikke udtale sig om de konkrete forhold på grund af sin tavshedspligt.

Pressenævnet fastslår også, at fordi udtalelserne kom fra en medarbejder, der var blevet fyret, skulle TV 2 have været særligt kritisk overfor hans oplysninger.

I udsendelsen læste den tidligere ansatte op fra et dokument og fortalte, at det var en statusrapport til kommunen. Men det pågældende dokument har efterfølgende vist sig ikke at være underskrevet. Ifølge Lyngbo havde den fyrede medarbejder heller ikke kompetence til at underskrive statusrapporter og sende dem til kommunen.

Lyngbo selv afviser, at beboernes problemer er blevet overdrevet for at forlænge beboeres ophold på institutionen.”

Den ansvarshavende redaktør af tv2.dk pålægges at offentliggøre følgende:

”[Rubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2’s Lyngbo-artikel

[Underrubrik]

Pressenævnet kritiserer TV 2 for ikke at undersøge dokumentationen ordentligt i nogle indslag og artikler vedrørende institutionen Lyngbo.

[Tekst]

TV 2 omtalte tilbage i marts forholdene på institutionen Lyngbo. En tidligere ansat på institutionen Lyngbo oplyste, at Lyngbo overfor kommunen gav indtryk af, at en beboer var mere plejekrævende, end han reelt var. Det skulle angiveligt være sket for at kunne beholde ham og dermed indtægten fra kommunen.

Pressenævnet understreger, at påstandene er af en karakter, så de burde have været forelagt Lyngbo til udtalelse. Det har imidlertid ikke været muligt, fordi TV 2 hverken havde indhentet fuldmagter fra beboeren eller den tidligere ansatte. Lyngbo kunne derfor ikke udtale sig om de konkrete forhold på grund af sin tavshedspligt.

Pressenævnet fastslår også, at fordi udtalelserne kom fra en medarbejder, der var blevet fyret, skulle TV 2 have været særligt kritisk overfor hans oplysninger.

I udsendelsen læste den tidligere ansatte op fra et dokument og fortalte, at det var en statusrapport til kommunen. Men det pågældende dokument har efterfølgende vist sig ikke at være underskrevet. Ifølge Lyngbo havde den fyrede medarbejder heller ikke kompetence til at underskrive statusrapporter og sende dem til kommunen.

Lyngbo selv afviser, at beboernes problemer er blevet overdrevet for at forlænge beboeres ophold på institutionen.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på pressenaevnet.dk”

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt, og der bør oprettes et link til kendelsen fra artiklen, hvis denne fortsat bringes på hjemmesiden.

Afgjort den 21. august 2014